

Za ljudi
in Slovenijo

Sindikat občinskih redarjev Slovenije

p.p. 56

2310 Slovenska Bistrica

Datum: 13. marec 2023

Ministrstvo za javno upravo
Tržaška cesta 21
1000 Ljubljana

Zadeva: Širjenje in povečevanje pooblastil ter pristojnosti občinskim redarjem

Spoštovani.

V Sindikatu občinskih redarjev Slovenije (SORS) smo vas, kot pristojno ministrstvo za delovno področje občinskega redarstva, že večkrat obveščali, da se pooblastila občinskim redarjem nesorazmerno povečujejo (dopis v prilogi) in v številnih dopisih predlagali ustrezne rešitve, do katerih ni prišlo. Posamezna ministrstva namreč s spremembami zakonov in podzakonskih aktov iz svojega področja za nadzor pooblastijo občinsko redarstvo, pri tem pa se dodatnih sredstev za plače oz. za povečan obseg dela občinskim redarjem ne zagotovi. Nova pooblastila prav tako niso dodatno ovrednotena, kot to določa 23. člen Zakona o občinskem redarstvu, kjer je uzakonjeno, da se vsa pooblastila občinskih redarjev upoštevajo pri določitvi osnovne plače.

Na opisano perečo problematiko vas je opozoril predsednik SORS tudi na sestanku o plačnem stebru pooblaščenih uradnih oseb, in sicer dne 7. 3. 2023, ko je v svojem izvajanju predstavil določene anomalije delovnega področja občinskega redarstva, predvsem določitev osnovne plače, ki glede na stalno povečevanje pooblastil zaostaja za ostalimi primerljivimi poklici PUO (za 2 plačna razreda), dodatek za stalnost ter obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki občinskim redarjem v trenutnem plačnem sistemu ne pripada. Navedeno po mnenju SORS predstavlja anomalijo, ki jo je potrebno odpraviti.

Kljub prizadevanju SORS za ureditev statusa delovnega mesta občinski redar, ter ustrežnejšega vrednotenja dela zaradi širjenja pooblastil, identično kot druge PUO, ugotavljamo, da se sporna praksa posameznih ministrstev nadaljuje tudi v letu 2023. Dodatne pristojnosti in pooblastila so našeta v nadaljevanju.

V skladu z Zakonom o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10) je občinsko redarstvo pridobilo pooblastilo neposrednega nadzora na zavarovanih območjih, ki jih ustanovi lokalna skupnost.

Na podlagi Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22 in 18/23 – ZDU-10) se občinsko redarstvo pooblašča za nadzor nad smetenjem iz 26. člena tega zakona.

V SORS smo se preko portala E-demokracija seznanili z zakonskim predlogom Ministrstva za infrastrukturo, kjer iz predloga Uredbe o prostem letenju izhaja, da bodo občinska redarstva izvajala nadzor in ugotavljala prekrške (identično kot policija) iz 3. točke 35. člena te uredbe (dovoljenje pilota naprave), 8. točke 34. člena te uredbe (tuje dovoljenje pilota naprave in izpolnjevanje pogojev iz 26. člena), 10. točke prvega odstavka 30. člena ter in 2. in 4. točke prvega odstavka 32. člena (dovoljenje operatorja za izvajanje dejavnosti prevoza potnikov), 9. točke prvega odstavka 30. člena in 2. točke prvega odstavka 32. člena te uredbe (soglasje agencije tujemu učitelju letenja oziroma organizaciji za usposabljanje), 1. točke 34. člena in 2. točke 35. člena te uredbe (primernost naprave za letenje in dokazilo o tehničnem pregledu naprave).

V SORS ostro nasprotujemo podeljevanju novih pooblastil občinskim redarjem, saj gre pravno-formalno za nova delovna področja, ki nimajo podlage v področnem ZORed. Posledično nova pooblastila niso ovrednotena oz. dodatno plačana, kot je predpisano v 23. členu ZORed. Absolutno pa pomenijo povečan obseg dela občinskih redarjev, zato je potrebno prepoznati in ustrezno nasloviti zaostanke pri vrednotenju dela občinskih redarjev, ter jih ustrezno rešiti v novem plačnem sistemu.

V SORS menimo in smo v to trdno prepričani, da gre za pravno in ustavnopravno sporno prakso širjenja pooblastil občinskim redarjem tudi z vidika Zakona o lokalni samoupravi, saj država sicer lahko na občine prenese v opravljanje posamezne naloge iz državne pristojnosti, vendar samo, če za to zagotovi dodatna sredstva.

V sled opisanega, ter prihajajočih sprememb plačnega sistema, v SORS pričakujemo, da se dodatno pridobljena pooblastila ustrezno ovrednotijo, ter se temu primerno ustrezno prevede delovno mesto občinski redar v novo plačno lestvico. Zahtevamo, da se osnovni plačni razred delovnega mesta občinski redar izenači z osnovnim plačnim razredom ostalih PUO. Nenazadnje je potrebno spoštovati načelo enakega plačila za delo na primerljivih delovnih mestih. Prepričani smo, da glede na dodatno pridobljena pooblastila za delovno mesto občinski redar ni ustrezno upoštevana zahtevnost delovnega mesta, odgovornost in pooblastila, omejitve, psihofizični in umski napori ter vplivi okolja.

V SORS ne sprejemamo dejstva, da se pooblastila občinskim redarjem od leta 2008 stalno povečujejo, med tem, ko osnovni plačni razred ostaja nesprememljnjen. Absolutno uvrstitev v osnovni plačni razred ni ustrezna, še posebej, če se primerjajo izključno delovna mesta, ki jih je medsebojno mogoče primerjati glede na vsebino nalog oziroma poklicno poslanstvo, kot so to PUO.

Zgoraj pojasnjeno torej ni upoštevano pri vrednotenju dela in predstavlja anomalijo, kontradiktorno pa posamezna ministrstva prepoznajo sorodnost in istovrstnost delovnega mesta občinski redar z ostalimi PUO, saj v obrazložitvah sprememb zakonov navajajo, da gre pri občinskih redarjih za javne uslužbenke s posebnimi pooblastili, ki opravljajo naloge občinskega prekrškovnega organa in imajo pomembno, nepogrešljivo vlogo pri zagotavljanju javne varnosti na lokalni ravni, kar zahteva njihovo enako obravnavo, kot denimo policisti, vojaki, pravosodni policisti, poklicni gasilci, pripadniki rezervne sestave Slovenske vojske in drugi. Opisano obrazložitev je MNZ podalo v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o organiziranosti in delu v policiji, ko se je med osebe, ki ne morejo več sodelovati v pomožni policiji, dodalo tudi občinske redarje, čeprav zato ni prepričljivega pravnega argumenta.

V SORS smo zato prepričani, in to izhaja dokazano iz zgoraj opisanega, da je delovno mesto občinski redar povsem primerljivo z ostalimi PUO v državni upravi. Zaradi nenehnega povečevanja pooblastil in pristojnosti, je ob spremembi plačnega sistema skrajni čas, da se tudi delo občinskih redarjev ustrezno ovrednoti ter uvrsti v plačni steber PUO, pravice pa uredijo identično, kot za vse ostale PUO. Nenazadnje to izhaja tudi iz skupnih temeljev za prenavo plačnega sistema, kjer je poudarjeno, da se enotno uredijo tisti deli sistema, glede katerih ni možno najti utemeljenih razlogov za razlikovanje, kot je to po našem mnenju v primeru občinskih redarjev v primerjavi z drugimi PUO.

Lep pozdrav.

Matjaž Frangež
predsednik

Priloge:

- dopis SORS z dne 29. 3. 2021

Poslano:

– naslovniku - po e-pošti: gp.mju@gov.si

Za ljudi
in Slovenijo

Sindikata občinskih redarjev Slovenije

p.p. 56

2310 Slovenska Bistrica

Datum: 29. marec 2021

Vlada Republike Slovenije
Državni zbor Republike Slovenije
Poslanskim skupinam Državnega zbora RS
Ministrstvo za javno upravo

Zadeva: Problematika širjenja in povečevanja pooblastil ter pristojnosti občinskim redarjem

Spoštovani.

V **Sindikatu občinskih redarjev Slovenije (SORS)** ogorčeno ugotavljamo, da se v zadnjem času nesorazmerno **širijo pooblastila in pristojnosti občinskim redarjem**, nazadnje z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru. Zakonodajalec dodatna pooblastila in pristojnosti implementira v zakon **brez sodelovanja sindikata**, zato so posledično **sprejete neusklaženo**.

Z uveljavitvijo Zakona o občinskem redarstvu (ZORed) v letu 2007 se je področje občinskega redarstva začelo normativno urejati z organizacijskim predpisom, ki je postavil enoten pravni okvir za delovanje občinskih redarstev v Sloveniji. **Pravno podlago za delovanje občinskih redarjev** je določal še **Zakon o varnosti v cestnem prometu in Zakon o varstvu javnega reda in miru**. Na podlagi teh pravnih podlag je bil ob prehodu v enotni plačni sistem javnega sektorja **določen tudi osnovni plačni razred** za delovno mesto občinski redar.

Sčasoma je prišlo do širitve nalog in pristojnosti občinskim redarjem ter s tem tudi do povečevanja pooblastil. Na podlagi opisanega je **Ministrstvo za javno upravo (MJU)**, kot pristojno za spremembe zakonodaje na področju občinskih redarstev, v letu 2016 noveliralo področni ZORed. Kot vzrok je bil izpostavljen razvoj občinskih redarstev, saj je tedaj veljavni zakon v nekaterih točkah že omejeval učinkovito izvajanje delovnega področja občinskih redarstev, predvsem zaradi povečanih pristojnosti občinskega redarstva. S spremembo ZORed so se novelirala samo tista določila, za katere je bilo ocenjeno, da so delno neučinkovita ter bo sprememba določil predstavljala učinkovito organiziranje in izvajanje nalog občinskega redarstva.

SORS je v procesu sprememb **aktivno sodeloval in opozarjal na anomalije ter diskriminatornost** do občinskih redarjev, ki kot pooblaščenice uradne osebe (PUO) **nimajo urejenega dodatka za stalnost in drugih pravic iz delovnega razmerja**, kot imajo to urejeno primerljivi poklici. S predlogom ureditve dodatka za stalnost oz. sistemski ureditvi statusa občinskega redarja v področnem zakonu nismo bili uspešni. Podali smo tudi **predlog za sklenitev kolektivne pogodbe** za občinske redarje, vendar **MJU našim obrazloženim predlogom ni sledilo**. Iz pojasnil MJU izhaja, da se bo **vprašanje dodatka za stalnost občinskih redarjev uredilo z ukrepi za odpravo plačnih anomalij** v javnem sektorju, kar ni bilo udeleženo.

Z opisano problematiko **neurejenega statusa delovnega mesta občinski redar** smo MJU kot pristojno ministrstvo že **večkrat seznanjali in predlagali rešitve**, vendar do dogovorov ni prišlo. Nazadnje so nam v odgovoru št. 0100-76/2021/2 z dne 19. 2. 2021 zagotovili, da se bo naš **predlog po ureditvi dodatka za stalnost** občinskim redarjem, oziroma podredno po **izenačitvi osnovnega**

plačnega razreda delovnega mesta občinski redar s plačnim razredom, kot ga imajo druge PUO, reševal v kontekstu prenove plačnega sistema.

Ob povedanem je nujno potrebno izpostaviti, da se **na podlagi 23. člena ZORed pooblastila** občinskih redarjev **morajo upoštevati pri določitvi osnovne plače** občinskega redarja v skladu s predpisi, ki urejajo plače javnih uslužbencev. Prav tako se nam zdi **problematično širjenje pooblastil** na področje **vzdrževanja javnega reda in miru**, saj občinski redarji za področje vzdrževanja javnega reda in miru **niso ustrezno usposobljeni**. Zelo skeptični smo glede izvedbe posameznih novih pooblastil, saj mnoga **občinska redarstva ne zaposlujejo dovolj kadra**, da bi lahko delo v patrulji opravljala **vsaj dva občinska redarja**, kot to **predpisuje in priporoča policijska zakonodaja** (Pravila policije) ter v skladu s **pravili stroke s področja policijske taktike, metodike in samoobrambe**. Delodajalci (občine) tudi **nimajo zaposlenih kompetentnih strokovnjakov** iz delovnega področja omenjenega zakona (ZJRM), da bi lahko podajali usmeritve in pojasnila za strokovno in zakonito delo občinskih redarjev.

V nadaljevanju bomo predstavili **vse spremembe zakonodaje**, ki imajo vpliv na izvajanje pooblastil občinskih redarjev, jim povečujejo pristojnost in širijo delovno področje, **niso pa ovrednotene in upoštevane pri osnovni plači občinskega redarje**

Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prečiščeno besedilo, 69/17 – popr., 68/16, 54/17, 3/18 – odl. US, 43/19 – ZVoz-1B in 92/20) je razširil pooblastila in povečal število določb, nad katerimi izvajajo nadzor občinski redarji.

- **Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa** je kot poglobitna rešitev navedena **razširitev pooblastil občinskih redarjev**. Pooblastila občinskih redarjev se razširjajo z izvajanjem nadzora nad določbami novega 31.a člena (območje skupnega prometnega prostora), 57. člena (približevanje križišču in razvrščanjem pred križiščem), novega 97.a člena (pogoji za udeležbo lahkih motornih vozil v cestnem prometu) in 100. člena (prepoved vožnje na križišče pri zeleni luči na semaforju) ZPrCP.
- **Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru** se **podeljuje dodatne pristojnosti občinskim redarjem** za nadzor nad storjenimi prekrški iz 8. (povzročanje hrupa), 10. (prenočevanje na javnem kraju), 17. (prostovoljni prispevki) in 23. člena (lažna naznanitev prekrška) tega zakona.
- **Z Zakonom o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15 in 10/18)** so občinski redarji dobili **dodatna pooblastila za nadzor tehtanja vozil, največje dovoljene mase vozil na javnih cestah, prevoz zabojnika, izredni prevoz po javni cesti in izločitev vozila iz prometa**.
- V osnutku **predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah** se **spreminjajo - povečujejo pooblastila občinskega redarstva**.
- **Z Zakonom o prevozih v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19)** je določeno, da lahko **občine same izvajajo nadzor nad taxi službami**.
- **Z Zakonom o volilni in referendumski kampanji (Uradni list RS, št. 41/07, 103/07 – ZPolS-D, 11/11, 28/11 – odl. US in 98/13)** je občinsko redarstvo **pristojno za kršitve nepravilnega plakatiranja**.
- **Z Zakonom o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (Uradni list RS, št. 9/17 in 29/17)** je občinsko redarstvo pridobilo **pristojnost za nadzor nad prepovedjo kajenja v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih ter v vseh vozilih ob prisotnosti oseb, mlajših od 18 let**.

- **S predlogom Zakona o gostinstvu se občinskim redarstvom podeljuje nadzor nad določbo 9. člena, ki se nanaša na določitev obratovalnega časa, in določbo petega odstavka 10. člena, ki se nanaša na akt samoupravne lokalne skupnosti, v katerem lahko le-ta podrobneje opredeli opravljanje kratkoročnega oddajanja nepremičnin turistom.**

Ob tem še pojasnjujemo, da je **Ministrstvo za infrastrukturo brez usklajevanja in upoštevanja mnenja SORS sprejelo Uredbo o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 195/20 in 31/21)**, s katero je **občinsko redarstvo postalo prekrškovni organ za izvajanje nadzora in ugotavljanje prekrškov iz četrtega odstavka 10. člena te uredbe in 12. člena te uredbe, če je storilec prekrška posameznik (nadzor operacij v odprti kategoriji).**

Nadalje je potrebno še dodatno pojasniti, da so **po t.i. protikoronskih paketih občinska redarstva postala prekrškovni organ za vodenje prekrškovnih postopkov in ugotavljanje kršitev ukrepov iz 2. in 3. točke prvega odstavka 39. člena ZNB.** Navedeno pomeni, da občinski redarji izvajajo pooblastila in izrekajo globe za kršitve vseh vladnih Odlokov, ki so izdani na omenjeni pravni podlagi, če pri izvajanju svojih izvirnih pristojnosti ugotovijo kršitve.

Iz vsega naštetega je jasno razvidno, da zakonodajalec sistemsko širi pooblastila in pristojnosti občinskim redarjem ter pri tem določa dodatne obveznosti iz dela, ki niso ovrednotene. **V SORS zaznavamo, da je poklic občinskega redarja podcenjen, status glede na izvajanje pooblastil (ki se stalno povečujejo in širijo) pa neprimeren in diskriminatoren v primerjavi z drugimi PUO, predvsem kar se tiče plačila za opravljeno delo. Primerjalno analizo z delovnim mestom policist – nadzornik državne meje imamo narejeno.**

V SORS si ves čas prizadevamo za **tvorni socialni dialog**, predvsem pri **problematiki pogojev dela in življenja ter pravic**, ki pa žal ni vzpostavljen, čeprav je **zakonsko predpisan**. Ob tem navajamo, da **3. odstavek 13. člena Kolektivne pogodbe za negospodarske dejavnosti eksplicitno določa sklic sestanka s predlagateljem**, v kolikor niso upoštevani nasprotni razlogi delavcev. **Usklajevanje s SORS ne poteka, zato se občinskim redarjem povzroča velika škoda.**

Ker je od sprejetja ZORed preteklo že dobro desetletje, hkrati pa so **občinska redarstva pridobila**, kot zgoraj naštetu, **mnoga dodatna pooblastila in pristojnosti, v SORS vidimo rešitev problematike v spremembah in dopolnitvah ZORed**, ki bi se po našem mnenju **moral posodobiti**. Z novelo ZORed so se namreč novelirala samo tista določila, za katere je bilo ocenjeno, da so delno neučinkovita ter je sprememba določil predstavljala učinkovito organiziranje in izvajanje nalog občinskega redarstva. **Sistemskih določb, ki bi urejale status občinskega redarja in druge pravice iz dela, se ni spreminjalo, zato anomalije za delovno mesto občinski redar niso odpravljene, status poklica občinski redar pa ostaja neurejen.**

Z odpravo anomalij pri vrednotenju delovnih mest in nazivov so se občinskim redarjem sicer povišale osnovne plače za dva razreda (identično kot vsem PUO), **dodatek za stalnost pa se ni uredil**. Z **Aneksom št. 3 h Kolektivni pogodbi za državno upravo**, uprave pravosodnih organov in uprave samoupravnih lokalnih skupnosti (KPDU) so se v nabor delovnih mest, na katera se lahko razporejajo zaposleni, ki opravljajo delo občinskega redarja, **vkjučila štiri nova delovna mesta** in sicer delovno mesto **občinskega redarja višjega svetovalca**, delovno mesto **občinskega redarja svetovalca**, delovno mesto **občinskega redarja vodje skupine** in delovno mesto **višjega občinskega redarja**. S tem se **formalno** zaposlenim občinskim redarjem sicer **omogoča prehajanje** na zahtevnejše delovno mesto in s tem **pridobitev višje plače**, kar pomembno prispeva k vertikalnemu napredovanju znotraj poklica občinskega redarja in **možnosti razvoja karijerne poti** občinskega redarja, **vendar delodajalci te določbe KPDU ne izvajajo**. **V SORS trdimo, da jo celo namenoma kršijo**, ker posledic kršitev ni. Iz podatkov – tipi izplačil na nivoju DM na portalu javnih plač, izhaja, da je v občinskih redarstvih po Sloveniji sistemizirano zgolj 5 delovnih mest občinski redar višji svetovalec, 6 delovnih mest občinski redar svetovalec, 13 delovnih mest višji občinski redar in 31 delovnih mest občinski redar vodja skupine (od tega 12 v MO Ljubljana).

Dokazano dejstvo torej je, da delodajalci ne sledijo določbam KPDU, čeprav bi morali uskladiti sistemizacijo s tem Aneksom najkasneje v 30. dneh od uveljavitve ter občinske redarje, ki

izpolnjujejo pogoje, **premestiti na nova delovna mesta**. Z navedenim se občinskim redarjem **povzroča nepopravljiva škoda**, delodajalci **protipravno ne spodbujajo karierne poti** občinskih redarjev, kar predstavlja **kršitev kolektivne pogodbe**. Občinski redarji imajo **izkušnje, znanje in vzvode za izvajanje delovnega področja** občinskega redarstva, ob tem pa **niso primerno plačani** glede na širino in obseg dela, ki se jim stalno širi. Plača je pomemben faktor motiviranosti, ki jo zaradi stališč delodajalcev občinski redarji postopoma izgubljajo.

Na koncu vas želimo v **SORS še opozoriti na odločbo Ustavnega sodišča U-I-249/10** z dne 13. 5. 2012, ki ni izvršena in povzroča neustavno določanje plač javnim uslužbencem, pri čemer so **občinski redarji v najslabšem položaju**, saj jim plačo zaradi neustavnosti kvoruma **določajo drugi sindikati**, podpisniki kolektivne pogodbe, čeprav je ni podpisal reprezentativni sindikat dejavnosti.

V SORS smo prepričani, in to izhaja **dokazano iz zgoraj opisanega**, da je delovno mesto **občinski redar povsem primerljivo z ostalimi PUO v državni upravi**. Zaradi **povečevanja pooblastil in pristojnosti je skrajni čas**, da se **pravice iz dela za občinske redarje uredijo identično**, kot za vse ostale PUO. Nenazadnje to izhaja tudi iz temeljev enotnega plačnega sistema v javnem sektorju in osnovnega načela Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, in sicer **načela enakega plačila za delo na primerljivih delovnih mestih**, nazivih in funkcijah.

Ob vsem povedanem in obrazloženem v SORS zato od vas pričakujemo, da **aktivno pristopite k odpravi anomalij in nezakonitosti ter v socialnem dialogu z reprezentativnim sindikatom - SORS, k sistemskim spremembam ZORed**. Po našem trdnem prepričanju mora **ZORed postati moderen področni zakon**, z določbami o pravicah iz dela, kot jih imajo drugi poklici na sorodnih delovnih mestih PUO.

Pozivamo vas in zahtevamo, da nas kot reprezentativni sindikat sprejmete in prisluhnete o pereči problematiki, ter skupaj pristopimo k rešitvi statusa poklica občinskega redarja, ki jih imamo v SORS pripravljene.

Lep pozdrav.

Matjaž Frangež
Predsednik

Vročiti:

– naslovníkom - po e-pošti